

El que hem vist a la Xina Roja

III. - EL MEU TREN

El divendres 11 de maig de 1973 a les 7 del matí no plovia a Canton i els remats de bicicletes circulaven a pleret, tot tocant els seus avisos amb una persistència tan necessària com desesperant per a les nostres occidentals oïdes.

La majoria del nostre grup es preparava per anar vers l'aeroport i la meua esposa, Tchai i jo ho fèiem vers l'estació del tren, que ja coneixíem perquè era la mateixa per on havíem arribat. No n'hi ha d'altra.

En l'últim moment vaig voler fer una temptativa per anar amb els meus companys fins el camp d'aviació i veure d'aprop l'avió que ens havien destinat, perquè podia ésser un Fokker, dintre dels quals m'hi trobo molt bé, ja que la seva presurització primitiva, fa joc amb l'escassa altitud on poden pujar.

Llavors vaig entendre moltes coses. A Xina per anar d'una població a una altra es necessita un «permís de viatge» i si un l'ha obtingut per a un determinat mitjà de locomoció no li és vàlid per a un altre tipus de transport.

Jo tenia permís per anar en tren. No podia anar a l'aeroport de cap manera. En tot cas tenia de fer un escrit llarguissim on s'exposessin els motius del canvi, i després esperar per veure si era o no aprovat. De tot això hom no se'n enterava perquè els nostres acompanyants ens feien tota la feina. Sols en aquesta ocasió Tchai m'ho va explicar.

Avui estic molt content d'haver anat en aquest tren, perquè entre altres consideracions jo sóc metge i no cronista i la circumstància em permet referir-vos un capítol i unes petites facècies que cap dels homes de lletres que anaven amb mi, ni cap dels que més tard vàrem trobar a Pekin, està en condicions de referir-vos. He pagat aquesta petita ventatja amb un trajecte de 38 hores de tren per a fer 2.000 quilòmetres de via ferrada.

Permeteu-me un petit parèntesi per a recordar els cronistes i literats amb qui he coincidit a Xina, en el viatge que ens ocupa.

Miguel de la Quadra Salcedo (T.V.E. i «La Actualidad Española»), Verdugo i Márquez (càmera i tècnic de sò de T.V.E.), Carles Sentís (T.V.E. i «El Correo Catalán»), de la Torre (T.V.E., «Diario de Barcelona» i «Noticiero Universal»), doctor Javier Lentini, conegut cronista damunt diapositives de colors, José García Prendespando («El Comercio» de Gijón), Ricardo Estarriol («La Vanguardia Española») i Baltasar Porcel («Destino» i «La Vanguardia Española»). Lentini, Prendespando i Porcel, van poder entrar en el grup que jo diguem-ne comanava. Els altres ho feren per via estatal. Vull agrair pública i vigorosament des d'aquestes ratlles els treballs de l'amic Jean-Claude Samper, de Perpinyà, en aquella època director d'Agència de «Independant Voyages», a Narbona. El que ha fet aquest català-rossellonès per a que el viatge

fos possible no té fi ni compte i sobrepassa llargament tot el que us podeu imaginar i el que està obligat a fer un professional del turisme. Sense ell no hi hauria hagut ni llevar de viatge i us en puc donar fe perquè jo vaig ésser el seu cap de pont a Barcelona. Molts dels «enviats especials» que han rotat en la nostra premsa no han fet més que viure de les rendes.

Tornem al tren. Ens destinaren un vagó sense climatització i amb departaments de 4 «couchettes», molt semblant a les de l'express Simferopol-Moscú. Aquests departaments són més «pensats» que els de «couchettes» franceses, que com recordareu és el país que, fa molt de temps, les va inventar.

En el vagó xinès hom no ha de bellugar mai cap dels quatre llits, perquè l'espai és suficient i còmode per seure en les de baix i no topar amb el cap en les de dalt. No hi ha llençols però sí coixins. En la tauleta del mig una planteta fresca. A tothora et serveixen el consabut the i et miren amb suspicàcia en comprovar que no és necessari que afegixin aigua del «termos» de 5 litres —que hi ha per tot arreu— perquè hom que és cafetaire no pot suportar el the.

El departament era reservat per a nosaltres tres encara que —com és natural— n'hi caben vuit. I aleshores vaig aprendre una altra cosa.

Xina no vol —per ara— desenvolupar el turisme i no fa res per atreure'l. Pocs hotels d'insuficient comoditat no li permeten desplegar tot un programa en aquest sentit. Segurament d'aquí 15 o 20 anys les coses seran diferents. En canvi fa l'impossible perquè els que han entrat dins les seves fronteres, s'hi trobin bé, marxin alegres, entretinguts, ben alimentats, procurant la disposició favorable per a que siguin uns bons propagandistes de Mao al seu retorn al país d'origen.

Els xinesos estan absolutament convençuts que les persones que entren en el seu país —tinguin l'origen que tinguin— són declarats amics de Xina. Tchai ens va preguntar una quantitat infinita de vegades a Anna Maria i a mi, si estàvem còmodes, si ens trobàvem bé, si volíem quelcom...

Jo mirava «desfilar» els camps d'arròs, fantàsticament entretinguts amb una quantitat de camperols impossible de comprendre, per aquell qui no ho ha vist. Aleshores em vaig convèncer que aquella estadística que diu que el 83 % de la població xinesa treballa en l'agricultura, és probablement exacta.

Vaig fer un comentari.

—Si arribo a saber que tenia de fer aquest viatge tan llarg en tren m'hauria portat un llibre.

Que vaig haver dit! Tchai va ensumar l'aire com si cerqués una inspiració i desaparegué. Deu minuts més tard retornava amb un notable plec de revistes entre les que n'hi havia en castellà —«China reconstruye», en francès —«Le milion»— i més quantitat d'angleses. Me les va fer a mans després d'excusar-se de no haver trobat enlloc del tren, un llibre en llengua occidental, llevat del cèlebre de Mao.

Junt al nostre vagó hi havia enganxat un cotxe restaurant.

Vers migdia s'oïa un xic d'aldarull de gent a taula i quan vaig poder mirar des del corredor del nostre vagó, vaig veure que estava curull de xinesos.

A les dues de la tarda un cambrer va fer un signe a Tchai que tot seguit ens va invitar a passar a taula. El menjador estava buit. És a dir: No van voler que mengéssim amb els altres viatgers xinesos. Fou llavors que hom aprèngué que nosaltres érem —per a ells— hostes d'honor. Els primers turistes espanyols que entraven a la República Popular de Xina...!

Les mateixes distincions que a l'hotel: Anna Maria i Tchai menjant xinès; jo occidental (a l'hora de menjar, les proves misterioses m'esgarrifen).

Ara bé. Sembla que en un país tan manifestament socialista, tindrien de dir: —Vostè europeu, que ens ve a visitar. Prengui el bol d'arròs «il·lustrat», com tots nosaltres, i mengi. Aquí tots som iguals! Però no: succeeix clarament que nosaltres a Xina som absolutament diferents.

Maquinalment vaig posar la mà a l'ampolla de cervesa —rossa i lleugera, tipus skol—; no havia estat a la nevera. No vaig dir un sol mot, no vaig fer cap ganyota, però a l'hora de sopar la cervesa estava gelada. El xinès és així. No cal dir-li les coses. Amb un gest, una mirada, en té prou.

El menjar era senzill però en bon estat. Tot parlant de menjar amb Tchai li explicava que als vespres no sóc partidari de menjar carn per evitar digestions penoses. Naturalment

al ve
boní
carn
Al
menj
conf
meva
perq
insul
M'
ment
Vaig
entre
més
rialla
tard
espe
ment
sació
ni q
El
del t
atrib
ment
ciner
plica
dar
que
llants
pres
Al
inici
tenir
Co
vago
ésse
Afe
viatj
Re
depa
in c
més
—
solda
grau
gene
en «
Và
testa
acab
i va
que
—
Van
—
per a
a Xin
—
class
Pro
disc
Al
haver
—
Al
unita
hi ha

An
segu
camp
d'arr
ocell
Es
arreg
mir e
estar
Aix
el de
que l
nosa